

УДК 070:378.147.88

 <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.112>**Марина Ковальська** <https://orcid.org/0000-0002-4887-7675>

доцент кафедри періодичної преси та медіаредагування
факультету журналістики, реклами та видавничої справи
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова,
кандидат історичних наук,
вул. Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, Україна, 65000
kovalska.mar@onu.edu.ua

Методи викладання та педагогічні особливості організації навчального процесу студентських газетних редакцій

У статті з погляду загальних підходів сучасної педагогіки вищої школи виокремлені особливості організації навчального процесу підготовки та видання газет студентами-здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Журналістика».

Розглянуто професійну дискусію щодо змісту журналістської освіти в Україні під кутом зору педагогіки вищої школи, запропоновано власний погляд на вирішення проблеми через поглиблення педагогічної майстерності сучасного викладача журналістики. На прикладі лабораторних занять з дисципліни «Журналістська майстерність» факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова розкрито специфіку педагогічної стратегії навчання майбутніх журналістів через практичну творчу діяльність, спрямовану на підготовку, випуск та оприлюднення номерів газет. Детально висвітлено логічний зміст алгоритму взаємозумовлених дій викладача та здобувачів не як традиційної дихотомії виховання «суб'єкт-об'єкт», а як рівнозначних сторін у стані співробітництва. У тексті статті надано загальну характеристику вивчення дисципліни «Журналістська майстерність» та описана послідовність виробничого процесу в студентських газетних редакціях.

Доведено інтерактивний характер форми навчання студентів у межах лабораторії періодичної преси. Зазначено методи та прийоми роботи керівника студентської газетної редакції, особливості й умови проведення лабораторних занять, систематизовано дидактичний обсяг змісту навчальної дисципліни «Журналістська майстерність». У висновках автор пропонує розглядати

педагогічну діяльність викладача-керівника студентської газетної редакції в складі трьох великих компонентів: професіоналізації рівня здобувачів, педагогічного менеджменту, педагогічної майстерності. Результати дослідження являтимуть інтерес як для менеджерів освітнього процесу, так і викладацького складу закладів вищої освіти, адміністративних співробітників, спеціалістів у галузі медіа.

Ключові слова: методика викладання журналістики, журмайстерність, підготовка фахівців, журналістська майстерність, газетна редакція, педагогіка вищої школи

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024

© Ковальська М., 2024

Вступ (постановка проблеми). Професійна освіта журналіста має базуватися не тільки на здобутті теоретичних знань, але й на глибокому, міцному фундаменті практичних умінь та навичок. Прикладний характер диктує свої вимоги до викладача вищої школи, який має бути одночасно висококваліфікованим педагогом, медіазнавцем у галузі теоретичних досліджень та спеціалістом із найбільш актуалізованою практичною підготовкою. Вивчення проблем професійної педагогіки майбутніх журналістів у закладах вищої освіти є одними з найбільш необхідних випереджальних кроків науково-методичної діяльності викладача. З точки зору педагогіки організація навчального процесу студентських газетних редакцій є полем із значним потенціалом. До того ж стосовно цієї проблематики налічується досить мало наукових публікацій, тож звернення до педагогічних особливостей та методів навчання журналістики на прикладі газетних редакцій є цікавим і необхідним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначений предмет дослідження становить інтерес як для вчених-педагогів, так і медіазнавців, що викладають журналістику у ЗВО України, хоч загалом кількість публікацій є доволі незначною. В основному роботи можна розділити на три основні групи:

- 1) емоційні публікації від визнаних майстрів-педагогів з журналістики (Баландіна, 2020, Жигун, 2018, Лизанчук, 2018, Тимошик, 2021). Останні 5–7 років спостерігається підвищення уваги до змісту журналістської

освіти, що можна навіть визначити як певну теоретичну дискусією на шпальтах вітчизняної наукової періодики;

- 2) низка робіт, присвячених саме методам педагогіки, що застосовуються на рівні університетів (Нетреба, Нищик, 2017, Панькевич, 2020, Шевчук, Кулішов, 2021);
- 3) статті щодо уточнення методичних можливостей викладання журналістики, тобто праці, присвячені розкриттю досить вузьких аспектів теми (Пристай, 2022, Шидей, 2018).

Питаннями методів підготовки журналістів за кордоном займається Х. Р. Марцихів (Марцихів, 2018, 2019), позааудиторною роботою студентів-журналістів — І. М. Дяченко (Дяченко, 2015). Надзвичайно цікавою та новаторською видалася нам наукова стаття Г. В. та А. М. Яценків «Креативні методи навчання у викладанні журналістикознавчих дисциплін» (Яценко, 2022). Були досліджені рукописи на здобуття ступеня кандидата наук таких науковців, як Н. М. Хромченкова «Формування професійної відповідальності майбутніх журналістів на бакалаврському рівні вищої освіти» (Хромченкова, 2022) та Г. П. Рожнова «Професійна підготовка майбутніх журналістів у вищих навчальних закладах України (друга половина ХХ — початок ХХІ століття)» (Рожнова, 2018).

Щодо джерел, то під час підготовчого етапу роботи над статтею були детально вивчені тексти таких документів, як Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова, Наскрізна робоча програма з навчальної дисципліни «Журналістська майстерність», Освітньо-професійна програма «Журналістика» (2022) тощо, оприлюднені на офіційних сайтах.

Мета статті — систематизація педагогічних методів та особливостей організації роботи студентських газетних редакцій на прикладі дисципліни «Журналістська майстерність» факультету журналістики, реклами та видавничої справи (ФЖРВС) ОНУ.

Методологія. Дослідження окресленого в статті питання орієнтоване на

Марина Ковальська

педагогічну оптимізацію підготовки майбутніх фахівців у галузі медіа. Під час роботи застосовується низка загальнонаукових методів, таких як аналіз, синтез, системний підхід до вивчення поставленої проблеми. Метод спостереження також є в методологічній дослідницькій парадигмі. Автором статті напрацьовано практичний досвід проведення занять з «Журналістської майстерності» протягом двох років обсягом понад 300 аудиторних годин на рік, а також досвід керівництва лабораторією періодичної преси ФЖРВС ОНУ. Педагогічні підходи та методи, що згадуються в тексті статті, застосовувалися на практиці в навчальному процесі з успішними результатами.

Інструменти штучного інтелекту (Large Language Models) не використовувалися під час роботи над статтею.

Виклад основного матеріалу. Зміст освіти — це також складова дидактики вищої школи. Дидактика професійної освіти — «частина професійної педагогіки, яка розробляє теорію навчання, вивчає сутність освітнього процесу у сучасних закладах професійної освіти, зміст, закономірності й принципи професійної освіти» (Шевчук, 2021, с. 6). Дискусії щодо змісту журналістської освіти в Україні є одними з найбільш гострих, якщо порівнювати з іншими напрямками.

На думку проф. М. Тимошика, останніми роками значно поглиблюється «прірва між теорією та практикою журналістики», значна кількість робочих програм дисциплін виявляє потужний ухил у бік теорії замість практики. Причиною є те, що «ті зразки, канони й базові напрацювання, на які й досі орієнтується журналістська освіта в українських університетах, сильно відстають від реалій і потреб практичної журналістики, а в останній час вони все сильніше відцентрувалися» (Шевчук, 2021, с. 33). Науковці в основному дотримуються двох умовних підходів до визначення змісту журналістської освіти: одні наголошують на тому, що підготовка студентів має «поєднувати в собі, з одного боку, глибокі гуманітарні знання, медіаосвіту і, з іншого, технологічні практики студійного та редакційного процесу; інші надають перевагу технологічним практикам» (Баландіна, 2020, с. 2), розглядаючи опанування професії журналіста як ремесла. Н. Ф. Баландіна назвала ці підходи

«науково-технологічний» та «технологічно-науковий», ставлячи на перше місце серед критеріїв саме основний пріоритет.

У західних університетах прийнято, що викладачами на факультетах журналістики стають персони, які мають значний практичний досвід. В українських ЗВО ситуація часто зворотна: викладачі мають потужну науково-теоретичну підготовку, вчені ступені й наукові звання, але за логікою переводять обговорювані питання та проблеми, що вивчаються, у суто теоретичну площину. Це призводить до того, що студенти на парах «починають нудитися» (Тимошик, 2021, с. 49–50). Проблема поглиблюється тим, що «в межах журналістикознавчих дисциплін відсутня методика викладання журналістики як така» (Нетреба, Нищик, 2017, с. 33).

Припустимо, що ситуація має змінюватись, звісно, не через позбуття закладами вищої освіти викладачів-теоретиків, а їх переходом до більшого впровадження елементів практичних навчальних активностей під час аудиторних занять, що є переконливим із дидактичної точки зору тощо. «Сучасні форми організації навчання у вищій школі ґрунтуються на взаємозумовленій діяльності викладача й студента і являють певні структурно-організаційні різновиди навчальних занять» (Нетреба, Нищик, 2017, с. 37). Основні тенденції розвитку освітніх інституцій та взагалі ідей змісту освіти в Україні передбачають перехід від менторства до фасилітації навчального процесу. «Викладачі мусять використовувати презентації, ментальні карти, хмари тегів, технологічні карти, веб-квести тощо» (Жигун, 2018, с. 453). Надзвичайно конструктивним є застосування креативних методів навчання, що дає змогу подолати інертність пасивної частки студентства (Яценко, 2018, с. 365). Однією з подібних дисциплін, спрямованих на відпрацювання здобутих знань та вмінь на практиці, є якраз дисципліна під назвою «Журналістська майстерність», що на ФЖРВС ОНУ проходить у формі лабораторних занять.

За Освітньо-професійною програмою «Журналістика» (2022) дисципліна «Журналістська майстерність» (ОК 24) входить у число обов'язкових дисциплін спеціальної професійної підготовки. У структурно-логічній схемі освітніх

Марина Ковальська

компонентів вона згадується в описі кожного семестру. За змістом навчальної дисципліни, прописаним в «Наскрізній програмі», передбачено проведення лабораторних занять та організація самостійної роботи студентів.

За дисципліною «Журналістська майстерність» студенти ФЖРВС працюють відповідно до мети виробництва медіапродукту в межах трьох лабораторій: періодичної преси, кросмедійних технологій та пресслужби. Пресовий продукт є результатом роботи студентських газетних редакцій, а саме лабораторних груп здобувачів вищої освіти. Протягом кожного навчального семестру кожна редакція (лабораторна група) має підготувати, зверстати та оприлюднити на стендах університету 2–5 друкованих номери газети. Кожен студент редакції має написати мінімум один матеріал у номер газети, окрім цього, розподілені додаткові обов'язки: коректура, верстка, перевірка тексту на плагіат, ведення сторінки редакції в соцмережах etc.

Єдиною для всіх редакцій є кількість запланованих номерів та дедлайни всього процесу, починаючи від обговорення концепції майбутнього номера і закінчуючи представленням керівнику лабораторії періодичної преси готового номера газети в електронному вигляді. Підготовка видання відбувається між дедлайнами номерів. Готові номери у форматі pdf є у публічному доступі для всіх зацікавлених — викладаються на офіційному сайті ФЖРВС ОНУ. Кращі матеріали додаються на сайт як контент рубрики «Студентські редакції часу війни».

За кожною лабораторною групою, тобто студентською редакцією, закріплений керівник редакції, який контролює та спрямовує процес. Це викладач, який у своєму індивідуальному навантаженні має години за лабораторні заняття з дисципліни «Журналістська майстерність». Заняття відбуваються очно в аудиторії або дистанційно (ZOOM). На лабораторних заняттях студенти дізнаються дедлайни випуску майбутнього номера газети, покроково планують свою подальшу роботу та виконують її за таким орієнтовним алгоритмом: 1) розподіл і визначення обов'язків членів редакції, 2) пошук інформаційних приводів для написання матеріалів, визначення теми та

жанру матеріалу, узгодження їх у редакції; 3) колективне обговорення подальшої реалізації задуму відповідно до вимог та стандартів; 4) визначення рубрик та дизайну майбутнього номера відповідно до змістового наповнення; 5) написання чернеток; 6) виправлення чернеток, коректура, перевірка на плагіат тощо. необхідні кроки фіналізації; 7) верстка та остаточне вичитування номера; 8) випуск номера. Цикл повторюється стільки разів, скільки визначено випустити номерів за семестр, але не більше ніж це передбачено графіком навчального процесу і має бути завершений до початку сесії.

Протягом навчального процесу широко задіяні ідеї, підходи та практики гуманістичної педагогіки, студентоцентричного навчання.

Особистісний підхід педагогіки вищої школи протягом лабораторних занять з «Журналістської майстерності» використовується для створення атмосфери поваги до студентів й умов для розкриття їхніх творчих здібностей, але не оголошує якісь якісні зміни особистості студента як мети. Щодо цього можна зазначити, що особистісний підхід застосовується опосередковано.

Оскільки робота відбувається в колективі, а саме колективі редакції, то набагато більш значущим виявляється діяльнісний підхід. У студентській редакції відбувається спілкування, злагоджена цілеспрямована праця, зрештою, і процес пізнання.

Полісуб'єктний підхід, який наголошує на тому, що творчість та потенціал завжди ширші, аніж діяльність, також виявляється ефективним для задіяння з дисципліни «Журналістська майстерність», тому що відкриває горизонт подальших змін на краще, визнає за кожним студентом змогу підвищувати свій рівень майстерності вибраної життєвої справи.

Серед загальних ідей та підходів особливо варто відмітити концепцію випереджального навчання, яка останні кілька десятиліть в Україні набирає обертів, стає потужною й спрямована на перспективу, добре розкривається в рамках університетського навчання майбутніх журналістів. За своїм змістом концепція наголошує на цінності особистості, демократичності навчання та партнерстві сторін навчального процесу, обов'язковій відповідності освіти

актуальним потребам сьогодення.

Загальний напрям педагогічної діяльності спрямований на виховання певних якостей здобувачів і відповідно зумовлює застосування низки методів, які використовуються під час організації навчального процесу. Розглянемо все це по порядку.

Високий рівень журналістської майстерності завжди пов'язаний з комунікативною компетентністю. Оскільки науковці виокремлюють прості та складні комунікативні вміння (Шидей, 2018, с. 94–97), наше бачення зосереджується на твердженні про беззаперечну необхідність вироблення у студентської молоді комунікативних навичок. Особливо актуальним це є для здобувачів журналістської освіти внаслідок специфіки їхньої майбутньої професії. Дослідниця Г. Пристай зазначає, що «з одного боку, медіафахівець є комунікантом, який через засіб масової інформації здатен своєю творчістю та громадською позицією впливати на маси, а з іншого боку, в редакційному колективі він вступає у взаємозв'язок з колегами та керівництвом, які впливають на формування його особистісних та фахових якостей. Все це накладає на працівників масмедіа додаткові функції та завдання, пов'язані з особливостями журналістики як базової галузі соціальних комунікацій» (Пристай, 2022, с. 135).

Серед основних професійних якостей журналіста, що лежать у площині комунікативних умінь та навичок, виокремлюють емпатію, ідентифікацію, рефлексію. Визначають такі ступені розвитку комунікативної компетентності: вихідний, тобто початковий; середній; високий; рівень майстерності (тобто рівень, на якому доступною опцією стає творчість) (Шидей, 2018, с. 95). У межах порушеної теми творчістю є оригінальне та новаторське представлення студентами власного текстового доробку у вигляді зверстаної газети, що має свій неповторний дизайн, задум, гасло та інформаційну політику. Педагог та студенти перебувають при цьому в стані, який можна, за висловом І. М. Дяченко, назвати «духовно-творчою взаємодією» (Дяченко, 2015, с. 114).

Дисципліна «Журналістська майстерність» повністю реалізується в інтерактивній формі навчання: педагог (керівник студентської газетної редакції)

та студенти (члени редакції) постійно комунікують між собою, відбувається рівнозначна за сторонами бесіда. Методи інтерактивного навчання, які можуть бути задіяними під час лабораторних занять з журналістської майстерності, є досить різноманітними і становлять широкий спектр для педагогічної творчості викладача. Студент і викладач виступають як рівні суб'єкти навчання, формується атмосфера співробітництва й дружньої взаємодії. Педагог втрачає менторський статус і дає змогу здобувачам вищої освіти виявляти їхні лідерські якості, сприяє аналітико-прикладному мисленню студентів, спрямовує їхню пошукову роботу, допомагає звести в єдине ціле думки, консультує щодо тематики матеріалів, які готуються.

Інтерактивність лабораторних занять підкреслюється використанням папок на Google-диску як додаткового інструмента роботи. Як автори матеріалів, так і керівник редакції та інші дотичні до неї студенти лабораторної групи можуть одночасно вносити правки у текст чернеток, працювати над інтерактивним шаблоном-макетом майбутнього номера, залишати коментарі та бачити історію змін файлу. Це синхронізує дії, систематизує уявлення про загальну картину прогресу підготовки номера газети, дає змогу студентам долучитись до виробничого процесу навіть за складних особистих умов.

За дидактичними завданнями серед методів немає таких, що прямо націлені на здобуття знань; утім, використовуються методи формування умінь і навичок, методи застосування наявних знань та умінь. Варто згадати і методи розвитку критичного мислення, необхідні для відпрацювання умінь та навичок створення тексту в аналітичних жанрах.

Частково-пошуковий та дослідницький методи, виокремлені за критерієм самостійної інтелектуальної, пізнавальної діяльності студента, широко застосовуються під час лабораторних занять. Власне, це відбувається при підготовці студентами аналітичних матеріалів у майбутній номер.

На заняттях з «Журналістської майстерності» застосовується педагогічний метод моделювання практичних ситуацій. Важливим є те, що протягом занять відбувається подальше ознайомлення здобувачів журналістської освіти із

Марина Ковальська
реальними умовами пошуку й селекції фактів, інформаційних приводів для написання матеріалів. «Природне покликання журналістики реалізовується через правдиве друковане й усне слово, зображення, акустичну характеристику подій» (Лизанчук, 2018, с. 248). Опрацьовуючи свій сектор роботи в студентській редакції, майбутні журналісти не тільки поєднують здобуті знання із навколишнім середовищем, але й стежать за оновленням горизонту світових і регіональних подій, вчаться відображати його компетентно.

Ефективним є застосування інструктивно-практичного, пояснювально-спонукального методів викладання. Застосовуються такі методи стимулювання навчальної діяльності: дискусія, спираючись на життєвий досвід, розподіл обов'язків та завдань відповідальності, створення ситуації виникнення інтересу. «Оновлення змісту і форм навчання через активне впровадження інноваційних технологій дає можливість забезпечувати універсальність, багатоплановість, гнучкість та ефективність сучасної медіаосвіти» (Панькевич, 2020, с. 37).

Результати й обговорення. Отже, враховуючи вищезазначені особливості організації навчального процесу студентських газетних редакцій ФЖРВС ОНУ, зауважимо, що діяльність викладача-керівника студентської газетної редакції складається з таких трьох основних компонентів, а саме:

1) професіоналізація рівня здобувачів, тобто оптимізація набуття студентами практичних навичок майбутньої роботи у складі газетної редакції, допомога в покращенні їхніх індивідуальних досягнень в якісному контексті;

2) педагогічний менеджмент, тобто керування навчальним процесом щодо досягнення мети дисципліни «Журналістська майстерність» через продукування студентського медіапродукту за вимогами;

3) педагогічна майстерність, тобто як заплановане, так і ситуативне застосування кращих виховних практик, методів та прийомів педагога у комунікації зі здобувачами, що найкраще розкривається саме під час партнерства із творчої взаємодії.

Висновки. Таким чином, педагог сприяє розвитку професійних умінь та навичок, керує та спрямовує роботу, виховує; застосовуючи при цьому

передовий погляд на комунікацію зі студентством й актуальні можливості впровадження новацій у процес викладання. Це перетинається із потребами журналістської освіти на сучасному етапі її розвитку. Наведені методи можуть розглядатися як елементи педагогічної стратегії та не становлять вичерпний спектр можливих застосувань, проте є базовими на основі педагогічної практики викладання дисципліни «Журналістська майстерність».

Перспективи подальших досліджень. Запропоновані в статті результати дослідження можуть бути використані перш за все для пошуку нових методологічних ідей для керування освітнім процесом у журналістикознавстві з метою фасилітації навчального процесу закладів вищої освіти, що готують спеціалістів у галузі медіа, а також з огляду на зростаючий міждисциплінарний характер потреб сучасної вищої освіти України.

Список використаних джерел

- Баландіна Н.Ф. Різні підходи та однакові проблеми в журналістській освіті. *Молодий вчений*. 2020. № 9.1 (85.1). С. 1–5.
- Дяченко І. М. Підготовка студентів-журналістів до професійного самовиявлення у процесі позааудиторної роботи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2015. Вип. 40 (93). С. 113–119.
- Жигун С.В. Викладання журналістики в Україні на сучасному етапі: проблеми теорії та практики. *Дриновський збірник*. 2018. Вип. 11. С. 450–455.
- Лизанчук В. Комунікативістика як загроза журналістиці. *Український інформаційний простір*. 2018. Вип. 2. С. 246–249.
- Марціхів Х.Р. Методи та форми організації навчального процесу журналістів в університетах США. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2018. Вип. 60. С. 17–21.
- Марціхів Х.Р. Методичні рекомендації щодо використання прогресивних ідей США у професійній підготовці журналістів в умовах університетської освіти України. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 11, т. 2. С. 103–106. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/11/part_2/25.pdf
- Навчальні плани та освітні програми. *Факультет журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова* URL: <http://fj.onu.edu.ua/navchalni-plany-ta-osvitni-prohramy/>
- Наскрізна робоча програма з навчальної дисципліни «Журналістська майстерність». *Факультет журналістики, реклами та видавничої справи*

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL:
<http://fj.onu.edu.ua/prohramy/>

- Нетребя М., Нищик Г. Викладання журналістських дисциплін у вищій школі: специфіка та форми навчання. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2017. Вип. 42. С. 33–38.
- Панькевич О.О. Використання інноваційних технологій у медіаосвіті (на прикладі викладання дисципліни «Журналістська майстерність»). *Соціально-гуманітарний вісник*. 2020. Вип. 31. С. 36–38.
- Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова. Одеса, 2022. 32 с. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf
- Пристай Г. Інноваційні методи формування компетентностей майбутніх журналістів. *Український інформаційний простір*. 2022. Вип. 2 (10). С. 131–148.
- Рожнова Г.П. Професійна підготовка майбутніх журналістів у вищих навчальних закладах України (друга половина ХХ — початок ХХІ століття): дис. ... канд. пед. наук (д-ра філософії) за спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Житомир, 2018. 210 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/29415/1/dys_Rozhnova.pdf
- Тимошик М. Як звільнити журналістську освіту з пут теорій масової комунікації: до проблеми викладання фахових дисциплін на факультетах журналістики українських університетів. *Український інформаційний простір*. 2021. Вип. 7. С. 31–68.
- Хромченкова Н.М. Формування професійної відповідальності майбутніх журналістів на бакалаврському рівні вищої освіти: дис. ... канд. пед. наук за спец.: 13.00.04 — теорія і методика професійної освіти / Інститут вищої освіти НАПН України. Київ, 2022. 318 с. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.01/dis_Hromchenkova.pdf
- Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навч.-метод. посіб. Біла Церква, 2021. 212 с.
- Шидей Н.В. Комунікативна компетентність як складова журналістської майстерності. *Молодий вчений*. 2018. № 4.1 (56.1) (квітень). С. 94–97.
- Яценко Г.В., Яценко А.М. Креативні методи навчання у викладанні журналістикознавчих дисциплін. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2022. Т. 33 (72), № 3. С. 362–366.

References

- Balandina, N. (2020). Rizni pidkhody ta odnakovi problemy v zhurnalistskii osviti [Different approaches and the same problems in journalism education]. *Molodyi vchenyi [A young scientist]*. 9.1 (85.1), pp. 1-5.
- Dyachenko, I. (2015). Pidhotovka studentiv-zhurnalistiv do profesiinoho samovyiavlennia u protsesi pozaaudytornoj roboty [Preparation of student journalists for professional self-expression in the process of extracurricular work]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh [Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools]*. 40 (93), pp. 113-119.
- Zhigun, S. (2018). Vykladannia zhurnalistyky v Ukraini na suchasnomu etapi: problemy teorii ta praktyky [Teaching journalism in Ukraine nowadays: problems of theory and practice]. *Drynovskiyi zbirnyk [Drynovsky collection]*. 11, pp. 450-455.
- Lyzanchuk, V. (2018). Komunikatyvistyka yak zahroza zhurnalistytsi [Communicative studies as a threat to Journalism]. *Ukrainskyi informatsiinyi prostir [Ukrainian informational space]*. 2, pp. 246-249.
- Martsikhiv, H. (2018). Metody ta formy orhanizatsii navchalnoho protsesu zhurnalistiv v universytetakh SShA [Methods and forms of organization of the educational process of journalists in the universities of the USA]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy [Scientific journal of the M.P. Drahomanov NPU. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects]*. 60, pp. 17-21.
- Martsikhiv, H. (2019). Metodichni rekomendatsii shchodo vykorystannia prohresyvnikh idei SShA u profesiinii pidhotovtsi zhurnalistiv v umovakh universytetskoj osvity Ukrainy [Methodological recommendations for the use of progressive ideas of the USA in the professional training of journalists in the conditions of university education in Ukraine]. *Innovatsiina pedahohika [Innovative pedagogy]*. 11, vol. 2, pp. 103-106.
- Navchalni plany ta osvitni prohramy. Fakultet zhurnalistyky, reklamy ta vydavnychoi spravy Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova [Curricula and educational programs. Faculty of Journalism, Advertising and Publishing of Odesa I. I. Mechnikov National University]. URL: <http://fj.onu.edu.ua/navchalni-plan-y-ta-osvitni-prohramy/>
- Naskrizna robocha prohrama z navchalnoi dystsypliny «Zhurnalistska maisternist». Fakultet zhurnalistyky, reklamy ta vydavnychoi spravy Odeskoho natsionalnoho universytetu imeni I. I. Mechnykova [A work program in the academic discipline "Journalism". Faculty of Journalism, Advertising and Publishing of Odesa I. I. Mechnikov National University]: Official site. URL: <http://fj.onu.edu.ua/prohramy/>
- Netreba, M., Nyshchyk, G. (2017). Vykladannia zhurnalistskykh dystsyplin u vyshchii shkoli: spetsyfika ta formy navchannia. [Teaching journalism disciplines in higher education: specifics and forms of education]. *Visnyk Lvivskoho*

universytetu. Serii Zhurnalistyka [Bulletin of Lviv University. Journalism series]. 42, pp. 33-38.

- Pankevich, O. (2020). Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii u mediaosviti (na prykladi vykladannia dystsypliny «zhurnalistska maisternist»). [The use of innovative technologies in media education (on the example of teaching the discipline "Journalistic skills")]. *Sotsialno-humanitarnyi visnyk [Social and humanitarian bulletin].* 31, pp. 36-38.
- Polozhennia pro orhanizatsiiu osvithoho protsesu v Odeskomu natsionalnomu universyteti imeni I. I. Mechnykova [Regulations on the organization of the educational process at the Odesa I. I. Mechnikov National University]. Odesa, 2022. 32 p.
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf
- Prystay, G. (2022). Innovatsiini metody formuvannia kompetentnosti maibutnikh zhurnalistiv [Innovative methods of forming the competencies of future journalists]. *Ukrainskyi informatsiinyi prostir [Ukrainian information space].* 2 (10), pp. 131-148.
- Rozhnova, G. (2018). Profesiina pidhotovka maibutnikh zhurnalistiv u vyshchyykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (druha polovyna XX — pochatok XXI stolittia). Professional training of future journalists in higher educational institutions of Ukraine (second half of the 20th — beginning of the 21st century). Candidate's thesis on Pedagogical Sciences (Doctor of Philosophy), specialty 13.00.04 "Theory and Methodology of Professional Education". Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, 2018. 210 p. URL: http://eprints.zu.edu.ua/29415/1/dys_Rozhnova.pdf
- Tymoshyk, M. (2021). Yak zvilnyty zhurnalistsku osvitu z put teorii masovoi komunikatsii: do problemy vykladannia fakhovykh dystsyplin na fakultetakh zhurnalistyky ukrainskykh universytetiv [How to free Journalism education from the shackles of mass communication theories: the problems of teaching professional disciplines at Journalism faculties of Ukrainian universities]. *Ukrainskyi informatsiinyi prostir [Ukrainian information space].* 7, pp. 31-68.
- Khromchenkova, N. (2022). Formuvannia profesiinoi vidpovidalnosti maibutnikh zhurnalistiv na bakalavrskomu rivni vyshchoi osvity [Formation of professional responsibility of future journalists at the bachelor's level of higher education]. Candidate's thesis on Pedagogical Sciences (Doctor of Philosophy), specialty 13.00.04 "Theory and Methodology of Professional Education". Institute of Higher Education of the National Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv, 318 p.
https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.01/dis_Hromchenkova.pdf
- Shevchuk, S., Kulishov, V. (2021). Dydaktyka profesiinoi osvity: praktyko-zoriientovanyi aspekt [Didactics of professional education: practice-oriented aspect]. Bila Tserkva, 212 p.
- Shidei, N. (2018). Komunikatyvna kompetentnist yak skladova zhurnalistskoi maisternosti [Communicative competence as a component of journalistic skill].

Molodyi vchenyi [A young scientist]. 4.1 (56.1), pp. 94-97.

Yatsenko, G., Yatsenko, A. (2022). Kreatyvni metody navchannia u vykladanni zhurnalistykoznavchykh dystsyplin [Creative teaching methods in teaching journalism disciplines]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka [Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi. Series: Philology. Journalism]. Vol. 33 (72), no. 3., pp. 362-366.*

Methods of teaching and pedagogical peculiarities of organizing of the educational process aimed to issue a newspapers by students

Maryna Kovalska, <https://orcid.org/0000-0002-4887-7675>, Candidate of Historical Sciences (PhD in History), Associate Professor of the Department of Periodical Press and Media Editing of the Faculty of Journalism, Advertising and Publishing of Odesa I. I. Mechnikov National University, Str. Frantsuzkyi bulvar, 24/26, Odesa, Ukraine, 65000, kovalska.m@onu.edu.ua

In the article the peculiarities of the organization of educational process of preparing and publishing newspapers by students of the first (bachelor) level of higher education in the specialty «Journalism» are explored, from the point of view of general approaches in the pedagogics of modern higher education.

The professional discussion on the content of journalism education in Ukraine was considered through the prism of needs and challenges of the higher education of our country. The author proposed a personal view on solving the problem through deepening the pedagogical mastery of a modern journalism teacher. Using the example of laboratory classes in the discipline «A Journalistic Craftsmanship» taught on the Faculty of Journalism, Advertising and Publishing of Odesa I. I. Mechnikov National University, the author specified shapes and lines of the pedagogical strategy used to train future journalists through practical and creative activities, which are aimed at preparing and publishing issues of newspapers. The logical content of the algorithm of mutually determined actions of the teacher and learners is shown in detail, not as a traditional dichotomy of «subject-object» education, but as equal actors in a state of cooperation. The text of the article provides a general description of the study of the discipline «A Journalistic Craftsmanship» and describes the order of producing newspapers by students' editorial boards.

The interactive nature of the form of student education within the laboratory of periodical press has been proven. The pedagogical methods used by principals of the students' newspaper editorial boards, the peculiarities and conditions of conducting laboratory classes are indicated, the didactic capacity of the content of the educational discipline «A Journalistic Craftsmanship» is systematized. In the conclusions, the author proposed to consider the pedagogical activity of a principal managing a students' editorial board as it consists of three major components: a professionalization of students' practical rate, a pedagogical management, a pedagogical mastery. The results of the study will be interesting to managers of the

educational process, as well as to the teaching staff of higher education institutions, administrative staff, and specialists in the field of media.

Keywords: *methods of teaching journalism, journalistic skills, training of specialists, journalistic craftsmanship, students' newspapers, pedagogics of higher education.*

Стаття надійшла до редакції: 15.01.2024 р.

Прийнято до друку: 21.03.2024 р.